

השפעת שיעור מִי־הגבינה במנה על ביצועי פרות חלב גבוהות תנובה

רן סולומון¹, גבי עדין², עדית רכטמן³
¹שה"מ, המחלקה לבקר, ²שה"מ מחוז רחובות, ³קיבוץ צרעה

תקציר*

גבינה) 34.7 לעומת 33.5, בהתאמה). בקבוצת הפרות שהוגדרו בביקורת ההקדמית כגבוהות תנובה ($37.5 > \text{ק"ג/יום}$) גדל הפער באופן מובהק ל-2.2 ק"ג/פרה/יום לטובת פרות קבוצת ה-20 ליטר (37.5 לעומת 35.3), בעוד שבקבוצת הפרות שהוגדרו כנמוכות ($37.5 < \text{ק"ג/יום}$) לא היה הבדל בייצור החלב בין שתי הקבוצות. בכל הניתוחים, ריכוזי החלבון והשימון בחלב לא נבדלו באופן מובהק בין שתי הקבוצות. נתוני ייצור החלב מצביעים, בתנאי עבודה זאת על יתרון לגרעין השעורה על פני מִי־הגבינה. סה"כ צריכת "הנוזלים" (מִי־גבינה + מי שתיה) היתה גבוהה ב-18 ליטר/פרה/יום בקבוצת ה-20 ליטר, לעומת קבוצת ה-40 ליטר (123 לעומת 105, בהתאמה); צריכת סה"כ מי השתיה גבוהה ב-32.5 ליטר/פרה/יום בקבוצת ה-20 ליטר (103 לעומת 70.5), ושיעור צריכת מי השתיה מהשוקת הנפרדת, מכלל צריכת מי השתיה היה 28.9% בקבוצת ה-20 ליטר, לעומת 77.9% בקבוצת ה-40 ליטר. מתוצאות צריכת מִי־השתיה מסתמן, שיש חשיבות מרובה לקיום שוקת מים נפרדת, המנותקת ממערכת הבקרה המספקת מִי־הגבינה ומִי השתיה באותו קו, בעיקר במקרים בהם איכות מִי־הגבינה או תנאי האקלים מגבילים צריכתם.

בעבודה נבחנו השפעת רמה נמוכה (ר"נ, כ-20 ליטר לפרה) וגבוהה (ר"ג, כ-40 ליטר לפרה) של מִי־גבינה במנת חולבות, כתחליף למקור אנרגיה עמילני (גרעיני שעורה), על צריכת החומר היבש, ייצור החלב, רכיביו וצריכת הנוזלים. מי הגבינה סופקו על ידי מערכת בקרה ממוחשבת המזרימה מִי־גבינה ומִי־שתיה בקו משותף. הרכב מנות קבוצת הר"ג והר"נ (ק"ג ל-100 ח"י בליל, נתוני בקרית) היה דומה במרבית המזונות, אך היה שונה לגבי שעורה ומִי־גבינה: מנת הר"ג הכילה 6.44% מִי־גבינה ו-10.6% שעורה ואילו מנת הר"נ הכילה 3.56% מִי־גבינה אך 17.1% שעורה. תכולות המנות היו דומות. צריכת המזון הקבוצתית (בליל + מִי־גבינה) של הפרות היתה דומה בשתי הקבוצות - 22 ק"ג ח"י. ייצור החלב היומי של פרות קבוצת הר"נ (20 ליטר מִי־גבינה) היה גבוה באופן מובהק ב-1.2 ק"ג/פרה/יום, לעומת קבוצת הר"ג (40 ליטר מִי־

* משום הקפה הרב של עבודה זאת כאן מובא התקציר בלבד. משתתפי הכנס המקצועי למדעי מעליגירה בודאי זוכרים את הצגת הנושא. את העבודה בשלמותה נביא בחוברת הבאה של "חקר ומעש". המערכת

